

Flodnomader

- dokumentarfilm af Eric Hahonou & Lotte Pelckmans

- *Anmeldelse af Isabelle Grignon, tidligere formand for Genvej til Udvikling, tidligere ansat ved udviklingsprojekter i Niger.*

Nomader forbinder man som regel med ørkenstrøg og tørre græssavanner. Men hvad skal man kalde de mennesker, der flytter sig efter ressourcens tilgængelighed, når ressourcen er fisk og når de vandrer ad flodvejen?

foto: Frédéric Châles

Eric Hahonou har sammen med Lotte Pelckmans lavet en smuk og usædvanlig dokumentarfilm om flodnomaderne på Niger-floden. Betegnelsen "flodnomader" har Eric æren for. Eric har boet mange år i Niger sammen med sin familie, mens han var Ph.d.-studerende i Niamey. I år 2000 købte han en lille motoriseret træbåd til at sejle på Nigerfloden. Båden skulle stå hos Sani Boureima lige ved floden. Det blev startskuddet til et specielt venskab mellem fiskersønnen Sani og socialantropologen Eric.

Sani kendte floden som sin lomme og Eric tog gerne ud at sejle med ham. Under en tur til nationalparken W mødte de flodnomaderne for første gang. De havde problemer med motortænderne og Eric gav dem et par nye, så de kunne fortsætte deres rejse. Da det gik op for Eric, at hele familien rejste med fra Nigeria til Mali, fandt han deres livsstil fascinerende. Sani med det store netværk blandt fiskere kunne et par år senere introducere Eric for Mahamadou, lodsens for en gruppe af flodnomader.

De besøgte Mahamadou på øen Garidji i den vestlige del af republikken Niger, hvor han boede. Denne fortalte om arbejdet som lods og om toldvæsenets og politiets chikaner mod fremmede.

Han fortalte også om de vanskeligheder, der er forbundet med forringelse af miljøet (lave vandstande, mindre fisk). Der opstod idéen til filmen hos antropologen.

I filmen følger man en konvoj på vej til Mali. Sideløbende indflettes de mange interviews, som serveres direkte, uden kommentarer fra antropologen. Her taler folk selv, hvad enten de er nigerianske fiskere, sønner af disse og nu bosatte i Niger, eller fastboende nigerere der aldrig har været i kontakt med flodnomaderne. Det er deres stemme vi hører, samt Sani Boureimas stemme. Filmen er opdelt i temaer: lodsens, nomader, at bosætte sig, sort magi, staten, fremtiden.

"Alle folk her kommer et andet sted fra"

Eric's hensigt med filmen er at vise et andet Niger end sultens og katastrofens land. Men han er også tiltrukket af temaer som fremmedhed, migration, integration kontra eksklusion, fordi det er temaer, vi i Europa kan relatere til. I en verden styret af de fastboende, har nomadefolk længe været betragtet som den ideelle syndebuk for de problemer, der er i samfundet. Flodnomader er ingen undtagelse. Overskriften "alle folk her kommer et andet sted fra" er en replik fra filmen.

Den æstetiske dimension

Man bliver betaget af denne film helt fra starten: Vandets rolige klukken og duernes fjerne kurren, mens en rulletekst introducerer os til filmens emne. Og så de første billeder: en konvoj af 3 lange træskibe, der majestætisk sejler op ad floden i morgenlyset. De overskønne billeder ledsages af melankolsk, stemningsmættet musik af Vieux Farka Touré. Sikken nydelse, og det bliver ved! Kameramanden Frédéric Châles hæver vitterlig dokumentargenren til stor kunst. Men måden hvorpå informationen leveres, helt på de lokales præmisser, er også helt enestående.

Filmen kan bestilles igennem GtU på gtu_sekr@hotmail.com – pris 100 kr.

*Les Nomades du fleuve / River Nomads.
Instruktion: Eric Hahonou & Lotte Pelckmans.
Kamera & Lyd: Frédéric Châles
Længde: 42 minutter.
Talte sprog: haussa, zarma.
Undertekster: fransk, engelsk.*